

‘Er zijn twee manieren om licht te verspreiden: de kaars zijn – of de spiegel die het weerkaatst.’

Het zijn mooie woorden. Ze komen uit een tekst van de Amerikaanse auteur Edith Wharton. En ze passen bij het thema van vandaag. Want dat is: ‘In een ander licht’. Iets waar ik zometeen graag op terugkom.

Want eerst...welkom allemaal, op deze bijzondere locatie. Namens ons drieën - Karin & Richard - Wat fijn dat jullie er zijn: studenten, medewerkers, partners van onze hogeschool - onze kennisinstelling. Vandaag openen we het Saxion hogeschooljaar hier, in de *Grote of Lebuïnuskerk* in het hart van Deventer. Ik mag hier achter een kathedraal staan die speciaal voor deze gelegenheid is gemaakt door Allard Braakhuis en Jesse Haaksman, in opdracht van onze lector Ferrie van Hattum van het lectoraat Lichtgewicht Construeren. En deze kathedraal is helemaal gemaakt van bio-based plastic. Wat een vakwerk, Allard en Jesse. Dank jullie wel.

Maar terug naar deze Lebuïnuskerk.... Misschien heb je al even om je heen gekeken. Naar alle ramen waardoor het licht hier naar binnen schijnt. De mooiste lichtinval van de stad, volgens onze organist van vandaag, Kirstin Gramlich. Je hoorde Kirstin zojuist prachtig op het orgel spelen, toen wij hier binnen kwamen.

Zo aan het begin van het nieuwe hogeschooljaar kijken we natuurlijk naar de tijd die vóór ons ligt. Maar het is ook best indrukwekkend om je te realiseren wat dit stukje Deventer, rond het Grote Kerkhof, te maken heeft met de oudste wortels van Saxion. Want hier, op deze plek, ligt een belangrijk fundament waarop ons onderwijs en onderzoek van vandaag is gebouwd. Aan dit plein komt alles samen dat Deventer tot op de dag van vandaag heeft gemaakt tot wat het is: boekenstad, kennisstad, en hoger onderwijsstad. Een plek met een belangrijke uitstraling naar de regio.

Kennis begint bij het denken en het gelijkwaardig uitwisselen van ideeën. Bij nieuwsgierig zijn, onderzoeken, het vastleggen en verspreiden van inzichten. Met als doel om samen verder komen. Dát gebeurde de afgelopen eeuwen hier, in deze stad en rond dit plein volop. Van denkers als Geert Grote tot Erasmus. Ook zij liepen hier door de straten, vol verwachting en energie. Ook zij kwamen hier om kennis te halen en te brengen, zoals wij dat vandaag nog steeds doen.

Destijds gebeurde dat bij de Latijnse School, waar u net bent langsgekomen, op weg naar deze plek. Of bij het Atheneum Illustre, een school voor hoger onderwijs, hier vlak naast de kerk. Je kunt ze beschouwen als voorlopers van het voortgezet en hoger onderwijs zoals we dat nu in onze stad en regio kennen. En laten we de boekdrukkers niet vergeten. Zij vestigden zich hier ook. Ik noem Richard Paffraet en Jacob van Breda. In hun drukkerijen, rond dit plein, hielpen zij om al die kennis vast te leggen en te verspreiden.

Schrijvers. Filosofen. Wetenschappers. Boekdrukkers. Uitgevers. Allemaal kwamen ze naar Deventer. Een plek van inspiratie en vakmanschap. Van kennis en vooruitgang. Wat is het mooi dat ook wij hier vandaag bij elkaar zijn, aan het begin van het nieuwe hogeschooljaar; ons bewust van die rijke geschiedenis waaruit Saxion is voortgekomen. We hebben ontzag voor het verleden, maar richten onze blik natuurlijk ook op de toekomst.

Daar wil ik het graag over hebben. Die toekomst is dichtbij en ver weg tegelijk. Misschien wel heel concreet en dichtbij voor de vele studenten die vorige week zijn gestart bij Saxion. Eerst met een waardevolle en gezellige INTRO in onze drie Saxion-steden. Hier in Deventer, maar ook in Enschede en Apeldoorn. Om kennis te maken met elkaar, met de hogeschool en de omgeving waarin ze nu gaan studeren. En deze week gaat het écht beginnen: in de leslokalen, de collegezalen en de labs van onze hogeschool. Maar ook al zoveel mogelijk in de wereld om ons heen. Want bij Saxion geloven we in onderwijs en onderzoek mét en voor de regio.

Het is prachtig dat we met zóveel wederzijdse waardering het onderwijs, onderzoek en ondernemerschap vorm kunnen geven. Want ook hier bij ons Saxion, werken hbo'ers aan een Sterker Nederland! Het is prachtig dat we kennis uitwisselen en nieuwe inzichten opdoen. Met het MKB, technische bedrijven, politie en brandweer, met gemeenten en provincies, zorginstellingen, en natuurlijk ook met al onze onderwijspartners. We hebben elkaar nodig: op weg naar de toekomst. Een toekomst waarin zorg en veiligheid, digitalisering en duurzaamheid onze volle aandacht nodig hebben. Als Saxion zijn we graag de kennisversneller in dat indrukwekkende netwerk dat we met al die samenwerkingspartners vormgeven. Waar onze studenten, docenten, onderzoekers en medewerkers keihard voor werken, dag in dag uit, met al het talent dat zij meebrengen. Want uniek, dat word je pas écht....sámen.

Om ook in de toekomst een sterke hogeschool voor de regio te blijven, zit Saxion in een proces van herstructurering. We zien dat er minder studenten instromen, minder budget vanuit de overheid komt en dat de kosten stijgen. Net als veel andere hoger onderwijsinstellingen, moet ook Saxion bezuinigen. We richten de organisatie toekomstgericht in - om zo te zorgen we dat we het onderwijs en onderzoek op een goede en betaalbare manier kunnen blijven aanbieden. Zo'n proces is niet eenvoudig. Het brengt ook onzekerheid met zich mee. In academies en diensten. In teams en bij individuele collega's. Dat zie ik maar al te goed. En ik heb groot respect voor de enorme inzet en veerkracht die ik de afgelopen tijd bij onze medewerkers heb gezien. Ook in deze uitdagende tijden, blijft iedereen meedenken. Om de student, om onze partners - ons onderwijs en onderzoek centraal te blijven stellen. Dat is waar we het samen voor doen. Dank jullie, voor alle inzet, in deze periode van verandering.

Soms zou je de klok wel vooruit willen kijken. Hoe staan we er over een jaar voor? Over tien, vijftig of misschien vijftig jaar? Hoe ziet onze wéreld er dan uit? Wat betekent het om dán om student te zijn aan een hogeschool? Of docent, onderzoeker, medewerker? Ik ben daar stik-nieuwsgierig naar. Ook naar hoe we op een betekenisvolle manier het beste kunnen halen uit de samenwerking tussen mens en technologie – Living Technology – zónder daarbij de menselijke maat en de verbinding met elkaar te verliezen. Het zijn spannende vergezichten, waar we vandaag al aan bouwen.

Ik denk aan onze lector Abeje Mersha, die het afgelopen hogeschooljaar de Deltapremie won, met zijn onderzoek op het gebied van Smart Electronics en Robotics. Maar ook aan onze lector Attila Németh, die een internationale award in de wacht sleepte; voor het jarenlange onderzoek, van zijn lectoraat, naar de waarde van reclasseren. Ook noem ik Sara Ros, onze eerste Professional Doctorate-kandidaat.

Samen met het Deventer Ziekenhuis doet zij belangrijk onderzoek naar leefstijlinterventies. Heel dicht op de praktijk. Inmiddels groeit het aantal praktijkgerichte doctoraatstrajecten binnen Saxion. Landelijk bevinden we ons in de voorhoede van deze nieuwe ontwikkeling in het hbo.

Remco Spithoven, onze lector Online Weerbaarheid, vertelt ons straks meer over zijn samenwerking met KPN, op het gebied van online pesten en buitensluiten. Het is ontzettend belangrijk onderzoek, in nauwe samenwerking met ons onderwijs. En het staat heel dicht op de praktijk. Het is onderzoek waarmee we de wereld beter willen maken. Want... alles kan er ineens heel anders uitzien, als we er een positief licht op laten schijnen. Of, zoals onze organist van vandaag, Kirstin Gramlich, me zei: "Wetenschap is de hoop op de toekomst." Ja Kirstin, je zit misschien verstopt achter dat grote orgel, maar ik haal jouw woorden vandaag voor de tweede keer aan.

Er is meer om bij stil te staan en trots op te zijn. Eind maart kregen we bezoek van Minister Rianne Letschert van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. We vinden het fijn en belangrijk dat zij de waarde van praktijkgericht onderzoek in het hbo onderkent en ondersteunt. Ook was er ons 25-jarig bestaan in Apeldoorn, in mei. We vierden dat we de kwaliteitstoetsen op het gebied van onderwijs en onderzoek, zoals de ITK, met goed gevolg hebben doorlopen: trajecten waarvoor dagelijks zoveel werk binnen onze hogeschool wordt verzet.

Het zijn mooie en hoopvolle resultaten waarmee we de toekomst met vertrouwen tegemoet zien. Hoe onzeker die toekomst soms ook mag voelen. Want dat mag allemaal naast elkaar bestaan. Het is soms maar nét hoe het licht er op valt en hoe je er zelf naar kijkt.

Daar moest ik ook aan denken toen zes van onze studenten vlák voor de zomer het landelijke HBO-Rechten Debattoernooi wonnen. Een indrukwekkende prestatie. Debatteren is: standpunten uitwisselen, naar elkaar luisteren en kennis delen. Zoals dat ook al eeuwen rond dit stadsplein gebeurde. Het is belangrijk dat je respect hebt voor verschillen en overeenkomsten. Dat je kunt onderzoeken wat jou met de ander verbindt, om samen verder te komen – Dat gaat ook over diversiteit en inclusie. Dat je, zonder angst of discussie, écht jezelf kunt zijn. Dat iedereen er bij hoort en z'n eigen unieke talenten meeneemt. Het is de menselijke maat, die we hard nodig hebben, in een gepolariseerde wereld. Laten we zoeken naar nieuw licht en verbinding. Naar hoe we kennis kunnen delen en vermenigvuldigen. Daarmee zetten we de toekomst in een nieuw, hoopvol licht.

Ik begon met de woorden van Edith Wharton: 'Er zijn twee manieren om licht te verspreiden: de kaars zijn – of de spiegel die het weerkaatst.' Doe vooral datgene waar jij goed in bent.

Mede namens Karin en Richard, wens ik iedereen een mooi, nieuw hogeschooljaar toe.

Dankjulliewel.